

Osztrák-magyar perszonál unióról ír a világsajtó

Ez is Mussolini terve, amellyel egyrészt így akarja megakasztani az Anschlusst, de másrészt így akarja revíziós tervét keresztülvinni

Európa közelebről, mondok Közép Európa politikája messzeható változások előtt áll. Olyan nagyfontosságú események vannak készülöben, melyek teljesen megváltoztathatják az eddigi politikai arcvonalat és új helyzetet teremthetnek. Röviden szólva az osztrák-magyar perszonál-unióról van szó. A régi monarchia gyengültebb formájának a feltámasztása napról-napra aktuálisabb és a világ sajtó napirenden tartva a kérdést érdemileg foglalkozik ezzel a beláthatatlan fontosságú problémával.

Mit ír a Curentul?
Bukarest, ápr. 24.

A román sajtó legkomolyabb és számottevőbb orgánuma Pamfil Seicaru lapja, a „Curentul” nagy cikkben foglalkozik a magyar-osztrák perszonál-unióval. A lap nagyon tárgyilagosan leszögezi, hogy a perszonál-unió készülöben van és a legrövidebb időn belül létre is jön.

Ez a változás érdekes fordulópontot jelenthet az európai politikában és Románia is figyelemmel kell kísérje a fejleményeket” — írja a Curentul.

Ez a rövid cikk is jelzi, hogy Bukarestben nagy figyelemmel kísérik az osztrákok közeledését és a perszonál-unió eshetőségére számítva, új külpolitikára készülnek.

Német-ellenes front kialakulóban

Az osztrák-magyar perszonál-unió régen vajdó kérdés. Amíg a hitlerizmus nem riasztotta meg Európát, állandóan napirenden volt az „Anschluss” a német-osztrák csatlakozás kérdése.

A francia külpolitika aggodalommal nézte a fejleményeket és semmi körülmények között nem volt hajlandó beleegyezni, Németország ilyen arányú stratégiai és politikai megerősödésébe. De amikor Hitler uralomra került, Franciaország minden befolyását latba vetette, hogy az „Anschlusst” megakadályozza. Hogy a magyar-osztrák unió milyen előnyöket rejt a francia külpolitikára az már ebből a tényből is látható. A német hitlerizmust pedig katasztrófálisan érinti a perszonál-unió.

Új erők kialakulása Közép Európában

Hogy az osztrákokat milyen hatalmu hírsági és népi célok vezetik a magyarokkal való közeledésre az nem tartozik szorosan a tárgyhoz. Sokkal lényegesebb pontja a dolgok menetének a francia és a kisantant barátsága.

Mióta Hitlerék expanzív politikája nyilvánosságra került a Kisantant és Magyarország, sőt Ausztria is jogosan félhet a német

előretöréstől. Ha tehát a perszonál-unió létrejön, akkor politikailag a Kisantant és az új perszonál-unió közelebb jutnak egymáshoz.

Ilyen módon pacifikálni lehetne a Közép-Európát és az olasz-magyar barátságon keresztül egységes erők fejlődhetnek ki.

Mi lehet Olaszország álláspontja?

A Kisantant, Franciaország és Lengyelország, tehát kétségtelenül a perszonál-unió mellett van. Olaszország állásfoglalását viszont nem nehéz kitalálni. Igaz, hogy az olasz fascizmus szívesen barátkozik a német fascizmussal, de viszont Mussolininek éppen elég oka van a német imperializmustól félni. Így tehát az a bízár helyzet áll elő, hogy a Franciaországgal tulajdonképpen ellentétes

Olaszország egyformán dolgoznak a perszonál-unió érdekében.

A dolgok kialakulása pedig halad előre és semmi sem áll útjában a középeurópai konszolidációnak. A német veszély elhárítása céljából a nagyhatalmak összefogtak és a magyar-osztrák perszonál-unió útjában semmi akadály nem áll.

Buresch nyilatkozata

Bécs, ápr. 24.

A magyar fővárosban tartózkodott két napig Buresch volt kancellár, aki hazatérése után nyilatkozott és kijelentette, hogy a két ország egymásra van utalva és közös érdekeik vannak. Gömbössel folytatott tanácskozásairól nem nyilatkozott.

Újból összetül a sóhivatal

Henderson elnöklete alatt megnyílt a leszerelési konferencia

London, ápr. 24.

A leszerelési konferencia ülése ma veszi kezdetét. A konferencia elnöke Henderson tegnap érkezett meg Genfbe, ahol megkezdte az előzetes munkálatok irányítását. Az érdeklődés homlokterében az angol és

svéd leszerelési javaslat áll, amely a szakörök véleménye szerint az összes állomások részéről kedvező fogadtatásban fog részesülni, mert a legtökéletesebben egyeztetett össze a különféle érdekeket.

Világinflációra akarja rábírní Amerika az európai államokat

Washington, ápr. 24.

Az amerikai külügyi hivatal államtitkára D. Hull tegnap nyilatkozott arról az amerikai pénzügyi helyzetről és Roosevelt elnök további szándékáról. Hull kijelentései szerint Rooseveltt arra akarja rábírní az európai kormányokat, hogy ők is éljenek az

inflációval, mert csak a pénz aranyfedezetének leszállítása, tehát egy nemzetközi infláció által lehet a borzalmas krízisen segíteni. Ez csak első lépése lenne az amerikai pénzügyi programnak, amelynek célja egy új nemzetközi hullámszállító mentes pénzegység megalkotása lenne.

Nem bírta tovább az életet és öngyilkos lett dr Thury Károly nagyváradí ügyvéd

Bucsulevelet hagyott hátra, amelyben megrázóan indokolja meg, miért kellett meghalnia

Nagyvárad, ápr. 24.

Hétfe délelőtt nagy gyorsasággal terjedt el Nagyváradon a hír. Thury Károly felakasztotta magát. Városszerzte mindenki ismerte és becsülte Thury Károlyt, aki testvér bátyja dr Thury Kálmánnak, a Magyar Párt alelnökének és a református püspökség főgondnokának. Thury Károly öngyilkosságáról az alábbi tudósításunk számol be:

Thury Károly az Uri-uccai Vas-fürdő tulajdonosa, testvéröccsével Thury Lajossal együtt lakott a fürdőépületben. Tegnap délelőtt 10 órakor Thury Károly — aki előre készülhetett az öngyilkosságra — felment a fürdő üzemen kívüli gőzfürdőjébe

összeszedte az ottlevő szárítóköteleket és az ötös számú kabin ajtajára felakasztotta magát.

Az öngyilkosságot Thury Lajos fedezte fel, aki nyugtalanodva bátyja távollétén, keresésére indult. Levágta a kötélről, de már elkésett.

Thury Károly ekkor már halott volt.

Az asztalon egy félív papírra írva megtalálták Thury Károly bucsulevét, amelyet öccséhez, Thury Kálmánhoz írt:

KEDVES KALMAN!

Ötödik éve kísérleteztünk menteni a lehetőt s oda jutottunk, hogy másfél évi még nehezebb küzdelem után még megélhetésünket sem tudjuk már biztosítani. Annak idején a leszorított üzleti árak és lakberek nyomtak bennünket, később a forgalom csökkenése. Ma már üzleti jövedelmünk nincs, nyers bevételeink sem elegendők az üzlet folytatásához.

Hogy eddig sikerült magunkat fenntartani, az csak a Te segítségével volt lehetséges, de minden számítás és a helyzet javulásába vetett reménykedés hiábavaló volt, mert 1 és fél év óta a helyzet csak súlyosabb, úgy hogy menekvést már semmiképp sem látok.

Küzdöttem a lehetetlen ellen, lerongyolódtem, de vonszoltam tovább teendőim terhét, az utóbbi időben már keservesen is, hogy legalább a többiekét megmentsem, de tovább már nem bírom az izgalmakat és állandó nyugtalan-ságot. Rettenetes azt látni és érezni, hogy nincs mentés. Elmentem hazulról, hogy ne lássam az üzlettelenséget, a pangást és féltem hazajönni, mi vár itthon. Állandó kísérőm az a tudat, hogy nincs mentés.

Meg kell szabadulnom ettől a gyöt-rődéstől, a kínzó aggodalmaktól. Boc-sássatok meg nekem azért, hogy más megoldást nem találtam. Köszönöm ed-digi jószágokat, szereteteket, külön-sen a Te áldozataidat.

Isten veletek: Károly.

A rendőrség részéről Cherebetiu komi-szár, a büntügyi osztály főnöke és dr Ilutia tisztiorvos szállottak ki a helyszínre és miután kétségbevonhatatlanul megállapították hogy öngyilkosság történt, az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Ki volt dr. Thury Károly?

Azokhoz a kevesekhez tartozott, ki mindig a maga elé kitűzött egyenes uton haladva, igyekezett megküzdeni az élet nehézségeivel. Valaha jobb sorban élt, nyugodt, asz-tességes egzisztenciája mellett nem ismerte az anyagi nehézségeket, de később — az idők változásával bajok és gondok szakad-tak rá, amelyekkel nem tudott megbirkózni

Thury Károly sohasem tudott kikölkenni az régi kerékvágásából, soha nem alkalmazko-dott a megváltozott viszonyokhoz és erköl-csökkhöz. Az akart maradni, aminek indult és ezt a küzdelmet nem bírta végig lefoly-tatni. Ez okozta tragédiáját. Emiatt vetett erőszakosan véget életének.

Thury Károly jogi pályán működött. Mint ügyvédjelölt néhai dr Mihelyi Lajos ügyvédi irodájának volt a vezetője. Hosszu éveken át önállóan vezette a nagyforgalmu irodát és e minőségben korrekt és pontos munkájával öszinte megbecsülést szerzett magának. A háboruban mint a nagyváradí 4-ik népfelkelő ezred főhadnagya szolgált becsülettel. Háboru után nem folytatta jogi

pályáját, hanem átvette a család tulajdonát képező Vas-fürdő vezetését. Legszerényebb igények között élt és járt az ő évtizedek óta megszokott baráti társaságába, ahol na-gyon szerették az egyenes lelkű, derék em-bert. Valami keserűség érezhető volt a mon-dásaiban, de kedélyesnek is mutatkozott. Minden nap szorgalmasan bejárt a Magyar Párthoz, amelynek érdemes jegyzője volt. Még szombaton délelőtt is bent volt a Ma-gyar Pártban, elbeszélgetett, elolvasta az uj-ságokat és semmit sem árult el abból, hogy ilyen sötét tervek foglalkoztatják.

A mai üzlettel járó zaklatások örökltek fel az idegeit.

Szoc áldemokraták és horogkeresztesek véres verekedése Bécsben

Bécs, ápr. 24.

Miután Ausztriában mindennemű felvonulás tilos a politikai pártok az osztrák zenei hetet használták fel, hogy minél na-gyobb tömeget vonultassanak az uccára.

A szociáldemokraták a városháza előtt adtak ténzt, míg a nemzeti szociálisták a Hősök-terére vonultak és itt rendeztek hang-versenyt. A hangversenyek befejezése után több ezer főnyi tömeg vonult végig a Ringen és a Belváros uccáin. Csakhamar összetűzés támadt a szociáldemokraták és nemzeti szo-

ciálisták között. Az összetűzéseknek hét se-besültje van. A rendőrség 43 szociáldemok-ratát és 25 nemzeti szociálistát, összesen 68 embert letartóztattak.

Vasárnap este Oberndorfban egy szoci-áldemokrata csoport megostromolta Höhn nemzeti szociálista házát. A Höhnél tartóz-kodott Steiner bajo rsegédrendőr. Höhn re-volverrel rohant ki házából és a kerítésen átmászó Kunesch szociáldemokratát lelőtte. A rendőrség Höhnt, Steinert és az ostromló szociáldemokratákat letartóztatta.

Egy angol orvos feltalálta a lepra gyógyszerét

London, ápr. 24.

London egyik legkiválóbb orvosa Sir Leonard Rogers, a nemzetközi lepraellenes szövetség ülésén bejelentette, hogy sikerült megtalálnia a lepra gyógyszerét. A chaul-mogra és hydrocarpus olajjal folytatott ke-

zelés a legkitűnőbb eredménnyel járt és fel-jogosít arra a reményre, hogy egy évtizeden belül teljesen ki fogják irtani a leprát. A bejelentés természetesen az egész világ or-vosköreiből hatalmas szenzációt keltett.

Borzalmas halálugrás Bécs felhőkarcolójáról

Egy nevelő nő leugrott a 14 emeletes
herrengassei Hochhaus ablakából

Bécs, ápr. 24.

Borzalmas öngyilkosság történt tegnap délután Bécs felhőkarcolójában, a 14 eme-tes herrengassei Hochhausban.

A Hochhaus udvarán tartózkodó lakók két óra tájban rémülten vették észre, hogy a hetedik emelet egyik ablakából egy fiatal nő az udvarra veti magát és szétzuzott ta-gokkal terül el az udvar kövezetén. A sze-rencsétlen nőhöz siető szemtanúk csak a fel-ismerhetetlenségig összeroncsolt, a 27 méte-res zuhanástól darabokra zuzott hulláját ta-láltak és a kihívott mentők is csak a beallott halált konstatálhatták.

A halottnál talált irások alapján meg-állapították, hogy az öngyilkos nő Hildegard Schindler nevelőnővel azonos, aki már fél éve állás nélkül, a legnagyobb kétségbeesés-ben élt. Utóljára Barichgasse 12 szám alatt lakott, apjával, egy gazdasági bírósági taná-csossal.

A fiatal nő tegnap délelőtt tizenegy óra-kor hagyta el a szülői lakást és egy órára vártak vissza. Bucsulevelet nem találtak ná-la, tettét valószínűleg állástalansága miatt követte el

Szegény embert még az ág is huzza

Nyolc napig gyalogolt egy munkanélküli, hogy munkát kapjon, de egy félnappal későn érkezett

Aradról családotól együtt jött Nagyváradra s mire megérkezett, közölték vele, hogy az állást tegnap betöltötték. Mit tehetett egyebet, visszaindult Aradra

Nagyvárad, ápr. 24.
Varsovia-uca 55. Dossu-telep. Tul az utolsó Körös-hídon. Apró, horpattetejű vályogházak. Nyomortanya. Telep.

A háznak most szenzációja van. Meghalt Balogh Veronika kis cselédleány vőlegénye ágyában. A halál oka titokzatos magzatelhajtásról, tiltott műtétéről beszélnek.

Ki akadna fenn azon, hogy a menyasszony a vőlegény ágyában halt meg? Hiszen ebben a szobában, amely három méter széles sincs, két-három család is összezúfolódik és Balogh Veronikának kellett meghalnia ahhoz, hogy az újságíró benyisson a szomorú szobába, ahol Veronika meghalt és ahol még élő tragédiák is meghúzódhatnak.

A házban lakik egy család Apa, anya, kislány. Nem írjuk ki a családító nevét. Egyszerű munkanélküli, falusi ember.

Faluról jött be Nagyváradra feleségével, gyermekével munkát keresni. Roman ember, gondolta, könnyebben kap munkát.

Elment a munkaközvetítő hivatalba. Munkát kért. Hetekig kilincselte, míg végre közölték vele, hogy van munkaalkalom Aradon.

Emberünk felcsillanó szemmel vette tudomásul a jó hírt. Pénze nem volt utiköltségre, fogta hát magát, feleségét, gyermekét és a

a zuhogó esőben, pereputtyostól megindult gyalog Arad felé.

Nyolc napig tartott az út. Nyolc nap és éjszaka. Nyolc napon át menetelt a munkanélküli családjával, étlen-szomjan, fáradtan. Amikor azután megérkeztek Aradra és jelentkezett a kijelölt munkahelyen, közölték vele, hogy elkésett.

Egy félnappal később el, mert már betöltötték a munkahelyet.

Talán ha egyedül ment volna, hamarabb odaér. Az asszonnyal és a gyermekkel azonban sokszor meg kellett pihenni az országúton.

Elkésett. Fordulhatott vissza.

Kezenfogta az asszonyt a gyermeket és megindultak az országúton visszafelé gyalog. Nyolc napig tartott az út, nyolc nap és nyolc éjszaka.

Azután hazaértek. Tizenhat napot gyalogoltak — és elkéstek egy félnapot.

„Lassan járj, tovább érsz” — mondja a közmondás.

Már a közmondás sem mond igazat.

A munkanélküli vonatkoztatva, ezt így lehet mondani:

„Lassan járj, kevesebbet élsz”.

Kiűritik a kínai fővárost

CSOMAGOLNAK PEKINGBEN

Három külön vonaton hatezer ládában menekítik a kínai császárok porcellán vagyonát

Peking, ápr. 24.

Ugy látszik Kínában nem hisznek annak a japán bejelentésnek, amit a hadvezetőség tett, amely szerint a japán haderők megállnak s nem vonulnak be Pekingbe. A kínai katonai parancsnok lázasan csomagoltat s a

pekingi királyi palotából mindent, ami értékes, vonaton menekítenek el. Hat ezer ládában csomagolták össze a drágábbnál drágább porcellánokat s három teljes tehervonat áll befűtve, hogy a kiűritett királyi palota értékeit biztosabb helyre vigye.

Valami baj van, mert a politikusok idegesek

Daladier francia miniszterelnök kirohanása Rooseveltt és Németország ellen

Berlin, ápr. 24.

Nem mindennapi szenzációt röpít a táviró világra. Nincs kevesebbről szó, minthogy Daladier francia miniszterelnök vasárnap szülővárosában Orangeban beszédet mondott, amelyben élesen nekítámadt Rooseveltnak, de nem kevésbé hízogően nyilatkozott a mai

német kormányzati rendszerről.

Daladier nyilatkozata nagy megdöbbenést váltott ki Berlinben, ahol igazolni látják azt a régi feltevésüket, hogy a francia hivatalos álláspont 14 éve semmivel sem változott Németországgal szemben.

Kirabolták Farkas mérnököt, akitől 15 ezer lejt, hat öltözet ruhát és egy csomó váltót loptak el

A csendőrség erélyesen nyomoz a tolvajok után

Tasnád, ápr. 24.

Kellemetlen meglepetés érte Farkas József megyei mérnököt, akinek lakását ismeretlen tettesek kirabolták.

A mérnök az elmúlt este Örley József erdőtanácsoshoz volt hivatalos vacsorára. A jól eltöltött este után amint hazatért, meglepetéssel vette észre, hogy ruhaszekrényének ajtaja valamint íróasztal fiókja nyitva van. Farkas gyanút sejtve odarohant és megdöbbenve látta,

hogy 6 öltözet ruhája, 15 ezer lejkészpénze és több tárcaváltója hiányzik.

Azonnal jelentést tett a Szakácsi községben székelő Turcu Nicolae csendőrőrmesternek, aki kizárta és rögtön hozzákezdett a

nyomozáshoz. Eddig több embert tartóztatott le és pedig azok sorából, akiknek Farkas mérnök pénz adott kölcsön, mert a gyanu ezek valamelyikére irányul. Az őrmester reméli, hogy pár napon belül elfogja az igazi bűnöst.

Időjárás

Némi hőemelkedés, változó felhőzet, helyenkint — inkább délkeleten — jelentéktelen esők lehetségesek.

1933.
IV. 26.

ERDELYI
MAGYARSÁG

3

RADIOMŰSOR

KEDD:

BUKAREST. 10.50: Hírek. 11: Gramofon. 12: Hírek. 16: Motcoi zenekar. 18: Előadás. 19: Rádió zenekar. 19.30: Előadás. 19.45: Ének-hangverseny.

BUDAPEST. 9.15: Zenekar. 9.30: Hírek. 11.10: Előadás. 12.05: Cigányzenekar. (Sárközi Sándor). 12.25: Hírek. 13: Időjárásjelentés. 17: Elbeszélés. 17.30: Zenekar. 19: Előadás. 19.20: Ének zongora kísérettel. 20: Színházi előadás. A kék lámpás. 23.15: Horváth Gyula cigányzenekara Kalmár Pál énekszámával.

A FIMPALACEBAN

ma kedden premier

Práter csillaga

Verebes Ernő, Hollay Kamilla, Bruno Kastner
Dajos Béla zenekara

Jön Liane Haid
Inkisinoff
Langyel Menyhért színműve. **TAIFUN** Jön

A vadon leánya

— A kunyhó sötétben állt, én magam gyújtottam meg a lámpát. — Itt hirtelen elhallgatott.

— Ah! Lépések! Valószínűleg maga a rendőrtiszt.

Dyke már hallotta. Valaki gyorsan közeledett. Az órájára nézett. Még négy perc. Inkább bevárja. De az kellemetlen lenne, ha Lacroix nagy hivatalos herce-hurcát csinálna a dologból. Első ízben hökkentette meg, hogy ő volt, (a benszüllött szolgát kivéve) az utolsó ember, aki élve látta Deitrichet. Szükséges lesz a tanúzásra.

A léptek rohamosan közeledtek. Sem Recco, sem a nő nem mozdult. Recco megőrizte teljes önuralmát. Miss Lemaire ellenkezőleg, látszott, hogy csak remegtető akaratával bírja megőrizni nyugalma. Dyke az ajtóhoz lépett, de nem ment ki rajta, hogy be lássa onnan az egész kunyhót.

A rendőrtiszt volt, persze két rendőrrel akik közül az egyik lámpást hozott, amely teljes fényével sugározta be Lacroix hófehér egyenruháját, hogy szinte kísérteties hatása volt a kunyhó körül felriasztott fekete árnyak közt.

Dyke kiáltott egyet.

Lacroix nem felelt. Láthatólag nehézkesen lépegetett. Az oka nyilvánvaló lett, mikor végre megállt az udvar ajtajában és nagyokat szuszogott. A „Verdun” kantinja tette be neki az ajtót, bár egyébként tehetséges ivó volt. Magának motyogott valamit. Alig ismerte meg Dykeot, mikor belépett az ajtón, ellenben mikor megpillantotta miss Lemairet, rögtön lekapta fővegét és roppantul hajbókolni kezdett.

— Elkéstem. Ezer bocsánat, mademoiselle. Hivatalos ügyek. Sejtelmé sincs. Bon soir, monsieur (ez Reccnak szólt).

Őn fedezte fel. Akkor hát az óhajtott ember... Monsieur Dyke! (most vette észre a mellette álló angolt). Bon soir. Még egyszer találkozunk.

Nem hittem, hogy ennyire szereti a mi Pelélenket, hogy máris visszatért. Micsoda éghajlat, micsoda forróság! Ön visszatérhet mademoiselle! A csónakom vár. A dolgukat elvégezték.

A boche... hol van hát szegény bocheunk — meredt a szeme egyszerre üvegesen az ágyra — Ah! igen! Vége van látom. Jöjjön mademoiselle... Bizonyára nem óhajtott soka időzni ebben a társaságban?

Recco vágott bele ebbe a részeg nadarásba:

— Itt véres tragédiáról van szó, — mondta. — Órá vártak, mielőtt valamit tettek volna, mindhármán.

— A németet és fekete szolgáját meggyilkolták! Leszúrták. Így találták őket. Monsieur Dyke később jött be...

Lacroix egészen nyugodtan pislogott.

— Meggyilkolták? A németet meggyilkolták? Lehetetlen. Mocsárláz ölte meg...

Hirtelen előre lépett, belenyult a nátszakba, de újra felegyenesedett és durván lerántotta a takarót a halotról. Egy percig bámulta szótlanul. De a látvány ugylátszik kizökkentette. Végre...

— Ah! Látom, egészen világos. Gyűlölkösség. Benszüllött kéztől. Látja monsieur, azokat a leopárd karom nyomokat? — mutatott a német nyakára. — Gyakran látam már ilyen. De soha fehér emberen.

De ez nem volt fehér. Fúj! — lökte rá a pokrócot. Előbb sem volt gyönyörű. De most... fúj! Mademoiselle kérem, menjen vissza. Az embereim gondoskodnak önökről. Rettenő undok. A szolgál is. Achmed! — kiáltotta.

Az egyik kívül várakozó rendőr bejött.

— Vigyáz erre a szobára és gondoskodik, hogy ez a két halott rögtön el legyen te-

4 ERDELYI MAGYARSÁG 1933 IV. 28.

Bogen Erna nyerte Magyarország törvívó női bajnokságát

Budapest, ápr. 24.

Vasárnapról-hétfőre virradó éjszaka tartották meg Magyarország női törvívó baj-

nokságát.

A bajnokságot, mint előrelátható volt, Bogen Emma nyerte meg.

A finn birkozők legyőzték az eszteket

A csapat-mérkőzés eredménye 19:7

Budapest, ápr. 24.

Vasárnap este kerültek össze az eszt birkozők a finn válogatottal. A mérkőzés igen magas színvonalu volt. Különösen a finn birkozők ragyogtatták tudásukat. A csapat mérkőzést a finnek nyerték meg, akik 19:7

arányban győzték le az eszteket. Ezzel a győzelemmel a finnek a magyarokkal kerülnek össze. Papirforma szerint a győztesek itt is a finnek lesznek. A mérkőzést a B. ketow-cirkuszba bonyolítják le.

Az új konverziós törvény

A mezőgazdasági és városi adó-
ságok szabályozásáról szóló törvény

(2-ik közlemény)

Kivételt képeznek a földvásárlásából eredő tartozások, amelyeknél a holdanként megállapított legmagasabb tartozási összegekre vonatkozó korlátozás nem nyer alkalmazást.

A 40 százalékos hányadba nem számítatik be az a városi ház, amelyben maga a tulajdonos lakik.

Az egy holdra eső legmagasabb tartozás kiszámításánál a kötvénykölcsonök a törvény kihirdetése napján jelentkező árfolyam szerint vétetnek számításba.

Az egy holdra eső legmagasabb összegű tartozás megállapításánál csupán a kölcsön tőkének eredeti összege szolgál alapul.

C. A 100 holdat meghaladó ingatlanok tulajdonosai, akik az 1932 évi április 19-iki és október 26-iki törvények kedvezményeit kellő időben igénybe vették, ha megfelelnek a következő feltételeknek:

Ne legyen több tartozásuk holdanként, mint amennyi a B. pontban legmagasabb összegként meg van állapítva.

Kivételt képeznek a föld vásárlásából eredő tartozások, melyeknél a holdanként megállapított legmagasabb tartozási összegekre vonatkozó korlátozás nem nyer alkalmazást.

Az egy holdra eső legmagasabb tartozás kiszámításánál a kötvénykölcsonök a törvény kihirdetése napján jelentkező árfolyam szerint vétetnek számításba.

Az egy holdra eső legmagasabb összegű tartozás megállapításánál csupán a kölcsön-

tőkének eredeti összege szolgál alapul.

Bizonyítandó, hogy az eredeti kölcsöntőkének (kamatok nélkül) 80 százaléka föld vételéből élő és holt gazdasági felszerelés létesítéséből és gyarapításából, mezőgazdasági építkezésekből, falusi lakóház építéséből, út, tetvények létesítéséből, talajjavítások, csatornázás eszközléséből származik, vagy pedig tűz, árvíz, jég, fagy, szárazság okozta károkból merült fel, amely események következtében a vétésnek vagy termésnek 80 százaléka megsemmisült, vagy bármely más mezőgazdasági befektetésből keletkeztek.

Azok a 100 holdat meghaladó birtokok tulajdonosai, akiknek főhivatásuk a gazdálkodás, s akiknek mezőgazdasági jövedelmük legalább 60 százalékat összes jövedelmüknek kiteszi, s akiknek a mezőgazdaságban eszközölt beruházásai mintaszerűek és a földművelésügyi miniszter által is elismertek, az előző bekezdés követelményeinek nem kell, hogy megfeleljenek.

Egyetlen adós sem tekinthető olyannak, mint ainek főfoglalkozása a gazdálkodás volna, ha szabad foglalkozás után járó kereseti adót fizet.

A mezőgazdák tulajdonát képező azon városi ház, melyekben maga a tulajdonos lakik, a jövedelem hányadába sem számítatik bele.

A jövedelem kiszámításánál az ideiglenes jellegű tisztviselőknek a megbízottaknak javadalmai és jutalékai nem vétetnek számításba.

(Folytatjuk)

metve. De nem az európaiak temetőjében elásni. Ott fekszenek az én kedves barátaim és valaha én is ott fogok...

Nyomozni mindenfelé és megtudni, voltak-e ma idegen feketék Pelélében? Reggei jelentést.

Aztán a három európai felé fordult és úgy legyintett, mint aki nagyon ronda munkát végzett, ami azonban kötelessége volt.

— Ah! Ezt elintéztük! Visszatérhetünk. Ne vegye a szívére mademoiselle. Egy kis konyak jó lesz, gondolom. Benézhetünk az irodámba az uton... Monsieur Dyke ön

is jön?

Dyke észrevette a leányon a megkönynyebbüls érzését, hogy Lacroix olyan semmibe veszi a dolgokat s nemmel válaszolt:

— Késő van már. — szabadkorot. — Szaladnom kell a hajóhidhoz.

— Hajóra száll? — kérdeste idegen miss Lemaire. — Mi a „Verdunna” utasom? Együtt utazhatnánk.

— Velünk vacsorázhatna. — vevén bele készségesen dr. Recco. — Örülünk a társaságának... De a hajója ugy-e, ma 4 jel indul? (Folyt. köv.)

Egy levél

A legutolsó irás

Nézem az irását. Kemény, határozott férfias irás. Amikor írta, nem remegett a keze. Pedig ez a pár sor volt életében az utolsó. A legutolsó írása fekszik előttem Thury Károly dr.-nak, az én kedves Károly bátyámnak, aki elment közülünk. Elment örökre. Az öccséhez írta a levelet, de mindannyiunkhoz szól. Mindannyiunknak íródott ez a levél, akik sorsvert, szomorú, bánatos, elszegényedett magyarok vagyunk.

„Küzdöttem a lehetetlen ellen — írja a levél — lerongyolódtam, de vonszoltam tovább teendőim terhére, ha utóbb már keservesen is, de tovább már nem bírom az izgalmakat és állandó nyugtalanságot. Rettenetes azt látni és érezni, hogy nincs mentesség.”

„...Nincs mentesség... csendül fel bennem most is és hallom Thury Károlyt, valahányszor beszélgettem vele.

Nincs mentesség! Látom és hallom ott, ahol kisebbségi ügyvéd, orvos, iparos, kereskedő vagy földműves van. Küzdünk, birkózunk az élettel, verekszünk, harcolunk azokkal, akik elibünk kerül, de egyszerűen csak megtorpanunk. Izmaink elernyednek, karunk lehanyatlak, fejünk utánacsuklik és — mindenek vége. Jöhet a halál. A vég. A megsemmisülés.

Nézem Thury Károly levelét. Minden sorra vád, de intelem is. Vád azok ellen, akik idáig jutatták a dolgozni akaró embert. Keserves vád, férfiasan bátor irás.

„...nem bírom tovább a nyugtalanságot és az izgalmakat”.

Zokog a levél bennem tovább s arra gondolok, hogy hány Thury Károlyunk is van nekünk itt ebben az életben, akik nem bírják az izgalmakat, nem bírják a nyugtalanságot? Szinte sejtem csak a feleletet s nem is merem hangosan kimondani: majdnem mindannyian ilyenek vagyunk.

De...

S itt meg kell fogódzunk egy pillanatra.

Állunk kell az élet harcában minden ütéssel. Legyen ez az ütés gazdasági, vagy kulturális. Állni az ütéssel! Ezen van a hangsúly. Állni, ahogy szegény Thury Károly nekem nem egyszer mondta is.

— Nézze öcsém — szólt hozzám — én ugyan már hatvanöt éves vagyok, de még bírom. Bírom az ütéssel, állom a szenvedést. S boldog vagyok, hogy még bírom. De ha már egyszer annyira megöregedtem, hogy nem állom tovább...

— Akkor? — kérdeztem tőle.

— Akkor? — mondta felém csendesen. Majd meglátjuk akkor mi lesz! — De aki fiatal, annak birkóznia kell az élettel. Nehezen fárasztóan keservesen.

Aki fiatal annak birkóznia kell. Még ha nehezen is, de birkóznia kell. Küzdeni kell, fáradni kell, verekedni kell. Azok helyett, akik már nem fiatalok, akik beleöregedtek az élet harcába. Ezek helyett is birkóznia kell az élet harcát.

Thury Károly dr. már nem bírta. Nem csoda. Hatvanöt éves volt. De birkóznia kell azoknak, akik fiatalabbak nála. Azoknak, akik nincsenek még hatvanöt évesek, nem szabad megtorpanniuk! Bármennyit is szenvednek, bármennyit is éheznek, bármennyire is lerongyolódtak s bármennyire is fáradtak.

Azok, akik elmennek közülünk, nem távoznak nyom nélkül. Ahogy most Thury Károly sem. Itt hagyta az utolsó irását. Nekünk is. Nemcsak az öccsének. Ránkhagyta halálában azt, hogy dolgozni kell, nemán tűrni kell, — amíg bírjuk.

És birkóznunk kell! Hinni kell abban, hogy nem lesz mindig ilyen rakás az emberek túlnak mindig ilyen rakásra az emberek. Lesz még meleg. Lesz még szép idő.

S addig birkóznunk kell!

9 NAP!

Ennyi van még az első osztály huzásáig, amelyen résztvesz minden észszerű játékos.

Siessen

és vegye meg még ma a sorsjegyet, amely meghozhatja Önnek a bajoktól való szabadulást és a nagy szerencsét.

Azok, akik

az első osztálytól kezdve megvásárolják sorsjegyeiket, a nyerés minden esélyével játszanak.

Siessen

főelárusítójához és ne halassza el a sorsjegy vásárlást.

Május 4 és 5

döntő napok, mert ekkor kezdődnek a huzások.

Bihar- Szilágy- és Szatmármegyei főelárusítók Nagyváradon:

Dacia Bank R.T.
(Menetjegyiroda)

Románia legszerencsésebb sorsjegy-főbizománya

az ötmillió forintnyeremény nyertese, az aradi

Goldschmidt Bank Rt.

Váradi fiók: **Bulev. Regele Ferdinand 10.**
Fiókvezető: **Ungár Sándor**

Union Bank R.T.
Bulv. Regele Ferdinand 1.

Legszerencsésebb erdélyrészi főbizományos

Vidor Manó könyvkereskedő

B-dul Regele Ferdinand 2.

és

Uránia könyvvállalat
Piafa Unirii 3.

Véres lázadás egy holland gyarmaton

A benszüllöttek agyon akartak ütni egy adóinspektort és a harc folyamán három rendőr halt meg

Amszterdam, ápr. 24.

Amszterdami jelentések szerint Uj Guinea holland gyarmaton nagyméretű lázadás tört ki. Erre az egyik gyarmati adóinspektor fellépése adott okot, aki nagyszámu tisztviselő és rendőr kíséretében ellenőrző körutatót végzett. Az inspektort kíséretével együtt váratlanul egy csomó benszüllött támadta meg. A harcok során 12 ember halt meg, köztük

3 rendőr. Az inspektor maga is erősen megsebesült és csak a futás mentette meg az életét. A lázadás nagy riadalmat keltett és a tartományi biztos erős karhatalmat rendelt ki a veszélyeztetett falvakba.

1933.
IV. 26.

ERDELYI
MAGYARSÁG

5

Május 14-én a konverzió ügyében

Nagygyűlés próbálja Nagyváradon a gazda és a bank érdekeit összehozni

Nagyvárad, ápr. 24.

Hétfőn délelőtt gyűlést tartott Nagyváradon az Agrárszindikátus vezetősége Pop József szentjobbi apát elnöke alatt. Niste Jakab előadása után elhatározták, hogy május 14-re nagygyűlést hívnak össze a nagyváradi városházára. Erre a gyűlésre nemcsak a mezőgazdákat, hanem a bankok és

betétesek képviselőit is meghívják. A gyűlésen az új konverziós törvény hatásairól fognak tárgyalni és megkísérlik egy békés egyezség létrehozását, mert ha az új agrártörvény alkalmazására kerül a sor, ez a gazdaadósok és a bankok egyaránt való tönkremenését jelenti — állapította meg a közgyűlés.

Az egész országban

Rajtaütésszerűen házkutatást tartottak a szélső jobboldali szervezeteknél

Bukarest, ápr. 24.

A belügyminiszter rendeletére szombat-
ról vasárnapra virradó éjszaka az ország
egész területén a rendőrségek házkutatást
tartottak az összes cizista, vasgárdista, hit-
lerista ifjúsági egyesületekben és elkobozták
az ott talált röpiratokat, okmányokat, fegy-
vereket és egyenruhákat, az irodákat pedig
lepecsételték. A továbbiakról később dönt
a belügyminiszterium.

Csernovicban a belügyminiszter rende-
letére elkobozták a „Tagpost” című hitle-
rista lapot, amely a zsidók ellen izgatott. A
lap megjelenését betiltották.

Angelescu belügyi inspektor, aki a cser-
novici zavargások ügyében folytatott vizs-
gálatot, visszaérkezett a fővárosba és meg-
tette jelentését Mironescu belügyminiszter-
nek, aki ma tájékoztatja a sajtót.

Maidnem halálra gázolt egy soffőr Váradon a villamos

Nagyvárad, ápr. 24.

Hétfőn este félkilencor súlyos villamos-
gázolás történt az állomás előtt. Papp Jó-
zsef soffőr leugrott az A. kocsiról, nem vet-

te észre a szembejövő villamost, amely el-
ütötte. Fején súlyos zúzódásokat szenvedett
és a mentők szállították a kórházba.

Öt utasával együtt viharba került és lezuhant egy olasz repülőgép

Páris, ápr. 24.

Tegnap startolt Corfuban egy hidroplán
amely Nápolyon keresztül kellett Marseillebe
érkezzen. A gép azonban a megjelölt időben
nem érkezett meg. Tegnap reggel nyolc óra-
kor a gép az Appenini hegység felett volt s
a pilóta szikratávíron adott le jelentést, a-

melyben segítséget kért, mert óriási viharba
került. Mivel a gép még mindig nem került
elő, valószínű, hogy mind az öt utasával
együtt elpusztult. Felkutatására mentőexpe-
diciókat szerveztek és az olasz hadügyminis-
ter mozgósította a repülőosztagokat.

1040 tagot választott az ország husz munkakamarája

A szociáldemokraták előretörése a választás meglepetése

Bukarest, ápr. 24.

A munkakamarai választásokról beérke-
zett jelentések szerint az ország husz mun-
kakamarájába 1040 tagot választottak. Ezek
közül 515 munkás, 220 magántisztviselő és

305 kisiparos. A munkás-szekció megválasz-
tottjai közül 300-an az általános munkás
szövetség, azaz a szociáldemokrata listán, a
magántisztviselők közül 100-an kerültek be
a szociáldemokrata listán.

Ahonnán nincs visszatérés

Vizbe fordította a részeg soffőr az autót

Páris, ápr. 24.

Súlyos szerencsétlenség történt Man-
heimban. Egy utasokkal zsúfolt turautó az
Ill-folyó magas töltésén robogott. A soffőr
ittas volt és mikor egy hatalmas csapart a

kormánykereken, az autó lezuhant a nyolc
méteres mélységbe. A kocsit a vízbe zuhant s
az összes utasok a soffőrrel együtt a vízbe
fulladtak.

Tudja-e...

...hogya ki az a nő, aki a legtöbbet csó-
kolódzott? Kétségkívül a görög királyné. A
régii görög udvari etikett szerint ugyanis a
királynőnek hivatalos kötelessége volt min-
denkit megcsókolni, akit neki bemutatottak.

★

...hogya Párisban, amely több millió
lakossal rendelkezik, hét olyan ember van,
akinek családi neve: O. Erre hiteles bizonyí-
ték a párisi lak- és címjegyzék.

★

...hogya Haeberle Jakob prágai tanító
50 éves pedagógiai működésének jubileuma
alkalmából érdekes statisztikát készített. A
tanító ugyanis félévszázados működése alatt
pontos kimutatást vezetett arról, hogy meny-
nyi verést osztott ki. Ezek szerint 911.527
botütést, 20.909 körmöst, 10.230 pofont és
1.153.800 „barackot” adott jobbsorsra ér-
demes tanítványinak.

Szerdán kezdik meg a nyugdíjki fizetéseket Váradon

Nagyvárad, ápr. 24.

Hétfőn Nagyváradra érkezett Galin új
pénzügyigazgató, aki a behajtási osztály ve-
zetője. Hétfőn egyébként három millió lej
érkezett nyugdíjki fizetésekre a várad pénz-
ügyigazgatóságához, amelyek kifizetését szer-
dán kezdik meg.

— Hadirokkantak, özvegyek és árvák
figyelmébe! Az új nyugdíjtörvény, amely
1932. évi 212 számú Monitorul Oficialban is
megjelent, 1933. évi január hó 1-től lényeges
nyugdíjmelést biztosít. Ezen nyugdíjkülön-
bözet megbeszélése és a különbözet kiszor-
galmazása céljából az érdekeltek az összes
szükséges okmányokkal jelentkezzenek a
következő sorrendben: A-tól H-ig 26. és 26-
án, I-től P-ig 27. és 28-án, R-től Z-ig 29.
és 30-án. Naponként d. e. 9-től 12-ig, d. u.
fél 3-tól 6-ig. Szilágyi Dezső ucca 29 szám.
ajtó 4.

APROHIRDETÉSEK

Nem üres reklám, hanem
valóság, hogy 6 drb. művészi lev. lapot 70 leiert

csakis Róna fényképész készít, Teleki-u. 4

PERFEKT szakácsnő május 1-re állást
keres. Címet a kiadóba kér. 492

PORTAS felvétetik keszpénz óvadékkal
Hotel Newyorkban. 493

HAZMESTERNEK megbízható, gyer-
mektelen házaspár, lehetőleg szerelő, vagy
egyéb mesterember felvétetik. Arany János
ucca 2. Incze-ház. Ajánlkozók jelentkezzenek
reggel 8—9 óra között Electra zsinorgyár
ban, Széles uccai vashidnál. 494

SZÉKELYHIDON a piac legjobb helyén
jőmeneteli hentes- és mészárosüzlet beren-
dezéssel, jégszekrény és jégkészlettel azon-
nal kiadó. Értekezni Csórián Imre mészáros-
nál, Margittán. 501

AZONNALI belépésre felveszek irodai
teendőkhöz is jártas kisasszonyt kezdő fi-
zetéssel. Szilágyi Dezső ucca 29, ajtó 4. 500

MINDENES szakácsnőt könnyű nyugodt
helyre, csakis jó bizonyítvánnyal felvétetik.
Cím a kiadóban.

KERESÜNK a Nagyváradi Friss Ujság
és Erdélyi Magyarság árusítására Hegykö-
ujlak, Száldobágy, Csátár községek részére
megbízható ujságárust. Garantált legkeve-
sebb 2000 lej havi jövedelemmel. Jelentkez-
ni a kiadóban.

TRAKTORRAL két garnitúra cséplő-
gép halálózás miatt olcsón eladó. Kesztessy
Valea lui Mihai (Ermihályfalva). 473

PÁSTOR-MONDA, ORADEA